

รายงานการวิจัย

เรื่อง

รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

The Learning Environment Model of The Educational and Communication Technology Students

นายเมธี พิกุลทอง

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนโดยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
กระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง : รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักศึกษาภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
ผู้วิจัย : นายเมธี พิกุลทอง
สาขา : เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
ปีที่ทำการวิจัย : 2553
แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คำสำคัญ : สภาพแวดล้อมการเรียนรู้, เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาภาควิชาเทคโนโลและสื่อสารการศึกษา 2. เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา 3. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สังกัดภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ที่ดำรงสถานภาพการเป็นนักศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 / 2553 จำนวน 297 คน และคณะกรรมการบริหารภาควิชาฯ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้แบบสอบถามและแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประเด็นที่ทำการวิจัยมีดังนี้ 1. สิ่งอำนวยความสะดวก 2. การจัดกิจกรรม 3. การให้บริการทางการศึกษา 4. การจัดเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ผลการวิจัยต่อไปนี้จะรายงานเฉพาะลำดับความต้องการที่เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละประเด็นดังนี้

นักศึกษาต้องการให้ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities)ในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ คือการติดตั้งระบบปรับอากาศในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการให้ครบทุกห้องคิดเป็นร้อยละ 62.96, การปรับปรุงความสะอาดของบริเวณรอบอาคารเรียนให้สะอาดยิ่งขึ้นคิดเป็นร้อยละ 36.70, และการติดตั้งกล้องวงจรปิดในบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมคิดเป็นร้อยละ 56.23

การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม (Activities) นักศึกษาต้องการให้ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาจัดเสวนาพบรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จในการทำงานคิดเป็นร้อยละ 54.55, จัดกิจกรรมประกวดการแสดงแนวสร้างสรรค์คิดเป็นร้อยละ 51.85, จัดการสัมมนาระหว่างคณาจารย์ ผู้ปกครองและนักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 26.94, จัดการบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชนประจำปีคิดเป็นร้อยละ 55.22, จัดตั้งสโมสรกีฬาในนามภาควิชา คิดเป็นร้อยละ51.18

การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เกี่ยวกับการบริการการศึกษา (Services) นักศึกษาต้องการให้ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาจัดให้มีห้องพยาบาลคิดเป็นร้อยละ 67.68, การบริการยืม – คืนอุปกรณ์ประกอบการเรียนเฉพาะรายวิชาคิดเป็นร้อยละ 51.52 , จัดให้มีศูนย์ถ่ายเอกสารคิดเป็นร้อยละ 68.01

การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ (Technologies) นักศึกษาต้องการให้ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาดูแลให้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์สามารถใช้งานได้ตลอดเวลาคิดเป็นร้อยละ 43.10 , จัดให้มีห้องเรียนที่พร้อมด้วยเครื่องฉาย เครื่องขยายเสียงและอินเทอร์เน็ตทุกห้องคิดเป็นร้อยละ 44.11 , และจัดทัศนศึกษา ณ สถานประกอบการคิดเป็นร้อยละ 40.40

ส่วนความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารมีความคิดเห็นว่าการติดตั้งระบบปรับอากาศในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการให้ครบทุกห้อง, การปรับปรุงความสะอาดของบริเวณรอบอาคารเรียนให้สะอาดยิ่งขึ้นสามารถจัดตามความต้องการของนักศึกษาได้ทันที แต่การติดตั้งกล้องวงจรปิดในบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมสามารถจัดตามความต้องการของนักศึกษาได้แต่ต้องรอโอกาสที่เหมาะสม

การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม (Activities) คณะกรรมการบริหารภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารมีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมประกวดการแสดงแนวสร้างสรรค์สามารถจัดตามความต้องการของนักศึกษาได้ทันที ส่วนการจัดเสวนาพบรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จในการทำงาน, การสัมมนาระหว่างคณาจารย์ ผู้ปกครองและนักศึกษา, การบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชนประจำปี , การจัดตั้งสโมสรกีฬาในนามภาควิชา สามารถจัดตามความต้องการของนักศึกษาได้แต่ต้องรอโอกาสที่เหมาะสม

ประเด็นการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เกี่ยวกับการบริการการศึกษา (Services) คณะกรรมการบริหารภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีความคิดเห็นว่าการจัดให้มีห้องพยาบาล , การจัดบริการยืม – คืนอุปกรณ์ประกอบการเรียนเฉพาะรายวิชาสามารถจัดตามความต้องการของนักศึกษาได้แต่ต้องรอโอกาสที่เหมาะสม แต่การจัดให้มีศูนย์ถ่ายเอกสารไม่แน่ใจว่าสามารถจัดตามความต้องการของนักศึกษาได้

ประเด็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ (Technologies) คณะกรรมการบริหารภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีความเห็นว่าการดูแลให้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์สามารถใช้งานได้ตลอดเวลาสามารถจัดตามความต้องการของนักศึกษาได้ทันที แต่การจัดให้มีห้องเรียนที่พร้อมด้วยเครื่องฉาย เครื่องขยายเสียงและอินเทอร์เน็ตทุกห้อง , การจัดทัศนศึกษา ณ สถานประกอบการสามารถจัดตามความต้องการของนักศึกษาได้แต่ต้องรอโอกาสที่เหมาะสม เมื่อคณะกรรมการบริหารภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาให้คะแนนประเมินโดยภาพรวมของรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักศึกษาภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักศึกษาภาควิชาเทคโนโลยีมีความเหมาะสมมากในการนำมาใช้จัดสภาพแวดล้อมให้แก่นักศึกษาภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักศึกษาภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

บทที่ 1 บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

เทคโนโลยีการศึกษาเป็นวิชาชีพที่ว่าด้วยการจัดระบบการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงที่สุด ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพร้อมด้านต่าง ๆ ได้แก่ด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านอารมณ์ และด้านสติปัญญา ในขณะที่ผู้เรียนใช้ชีวิตอยู่ในสถาบันการศึกษาเพื่อร่ำเรียนสรรพวิชาทั้งหลาย จำเป็นต้องได้รับการบริการจากผู้จัดการศึกษาให้มีความพร้อมเพื่อสนองการเรียนรู้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ อาทิเช่น การจัดแหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน ลานกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ระบบสาธารณูปโภคทั้งหลาย แหล่งพักผ่อนในยามที่ผู้เรียนกำลังรอเข้าชั้นเรียนหรือหลังจากเลิกเรียน ลานกีฬา เป็นต้น

สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่เหมาะสมก่อนออกไปเป็นผู้นำทางการศึกษาให้แก่เยาวชน การปลูกฝังความเป็นผู้นำ การส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย การมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่เข้มแข็ง การเปิดรับอาหารสมองนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน หรือแม้กระทั่งการปลูกฝังให้เป็นคนเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ให้แก่รุ่นน้องเป็นต้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ได้ถูกตราขึ้นเพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษาได้จัดกระบวนการศึกษาให้แก่ประชากรของประเทศ โดยมีเจตนารมณ์ให้ปลูกฝังความรู้คู่คุณธรรม รู้สำนึกในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยการตราเป็นมาตราต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชากร

การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาให้สอดคล้องกับเจตนารมย์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 เป็นขอบข่ายประการหนึ่งของนักเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งมิได้มีเพียงการสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียนเท่านั้น การมองบริบทรอบด้านเพื่อสร้างเสริมการเรียนรู้ก็เป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่งเช่นกัน

การที่จะจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียนนั้นมิใช่ว่าผู้จัดจะเป็นผู้ที่รู้ความต้องการและความจำเป็นแทนผู้เรียนเสียเองทั้งหมด การที่จะรู้และเข้าใจความต้องการจำเป็นต้องให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาและแสดงความคิดเห็นอย่างมีขอบเขต ในรูปของการแสดงความต้องการผ่านแบบสอบถามเพื่อเป็นแนวทางในการจัดสรรและพัฒนา ดังสุภาษิตไทยที่ว่า “ปลูกเรือนตามใจผู้อยู่ ปลูกอู่ตามใจผู้นอน” และที่สำคัญเมื่อได้คำตอบจากนักศึกษาแล้วจะต้องได้รับการรับรองจาก คณะกรรมการบริหารภาควิชา

เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในฐานะผู้ดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่ใกล้ชิดนักศึกษาที่สุดเสียก่อนว่าสามารถ จัดได้ตามที่นักศึกษาต้องการเพียงใด

ผู้วิจัยเล็งเห็นว่า ปัจจุบันภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในฐานะหน่วยงานทางการศึกษาซึ่งมีนักศึกษาอยู่ ในความดูแล จำเป็นต้องหาคำตอบว่า นักศึกษาในฐานะผู้รับบริการทางการศึกษามีความต้องการให้ภาควิชาฯดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้อย่างไร โดยอาศัยสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 เป็นแนวทางในการดำเนินการและสร้างรูปแบบที่เหมาะสม

ดังนั้น จากความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น จึงต้องดำเนินการศึกษารูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยเข้ามาช่วยหาคำตอบที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
2. เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
3. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

ขอบเขตของโครงการวิจัย

1 การวิจัยครั้งนี้นำสาระที่เกี่ยวข้องในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 เป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบและประเมินการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

2 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยคือ การวิจัยครั้งนี้นักศึกษาระดับปริญญาตรี สังกัดภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่มีสถานภาพการเป็นนักศึกษาอยู่ในปัจจุบันทุกชั้นปี

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้จะเป็นหาคำตอบว่าภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในฐานะหน่วยงานทางการศึกษาได้จัดสภาพแวดล้อมสำหรับนักศึกษา สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 เพียงใดในประเด็นต่อไปนี้

1. สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities)
2. การจัดกิจกรรม (Activities)
3. การบริการการศึกษา (Services)
4. เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ (Technologies)

คำนิยามศัพท์

สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) หมายถึงสิ่งของที่อยู่รอบตัวนักศึกษาที่มีคุณสมบัติช่วยทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้อย่างราบรื่น

การจัดกิจกรรม (Activities) หมายถึงการกระทำที่ผู้เรียนปฏิบัติทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรเพื่อก่อให้เกิดความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีในวิชาชีพ

การบริการการศึกษา (Services) หมายถึงการให้ความสะดวกด้านต่าง ๆ ส่งผลให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้อย่างราบรื่น

เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ (Technologies) หมายถึงการนำวิธีการต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่การเรียนรู้ของนักศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. สาขาวิชาที่นักศึกษาสังสัดไม่มีผลต่อการแปลผลการวิจัย
2. เพศของนักศึกษาไม่มีผลต่อการแปลผลการวิจัย

คำสำคัญ : สภาพแวดล้อมการเรียนรู้, เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

<55TED๔๖ - 39>

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ชื่อหน่วยงานที่รับรอง มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
ที่อยู่หน่วยงานที่รับรอง จันทรเกษม ม.ราชภัฏราชนครินทร์
เบอร์โทรศัพท์ 038-535-430
วัน เดือน ปีที่ให้การรับรอง 30 พ.ย. 2555

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ข้าพเจ้า นาย ศิริวัฒน์ จิระเดชประไพ ตำแหน่ง คณบดีคณะวิทยาลัย
ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่อง รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

นำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. (ระบุรายละเอียดการใช้ประโยชน์) ใช้ในหน่วยงานวิทยาลัย เพื่อใช้เป็นการศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักศึกษา

2. (ระบุประโยชน์หรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหลังจากนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ไปใช้) มีรูปแบบในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์ในการเรียนของนักศึกษา ทำให้ นศ. มีความต้องการเรียนรู้มากขึ้น

ลงชื่อ.....
(ชื่อ-สกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริวัฒน์ จิระเดชประไพ)
ตำแหน่ง คณบดีวิทยาลัย

หมายเหตุ : ผู้รับรองต้องเป็นองค์กร/ประธานชุมชน มิใช่รับรองในนามบุคคล และโปรดประทับตรารับรองในหนังสือฉบับนี้ด้วย